

Портрет невідомого. 1837. [С.-Петербург]. Брістольський папір, акварель. 21,4 x 18,7. НМТШ, № г-823.

Праворуч унизу олівцем авторські дата і підпис: **1837 // Шевченко.**

На звороті – «Рука». Начерк.

Малюнки Т. Шевченка / За артистичним доглядом проф. В. В. Мате. Изд. обществом им. Т. Г. Шевченка для вспомоществования нуждающимся уроженцам Южной России, учащимся в высших учебных заведениях г. Санкт-Петербурга. – СПб., 1911. – Вип. 1. – Табл. 5.

Новицький Ол. Тарас Шевченко як маляр / Ол. Новицький. – Львів; М. : Накладом Наукового Товариства імени Шевченка, 1914. – С. 82.

Щурат В. З життя і творчості Тараса Шевченка / В. Щурат. – Львів, 1914. – С. 9.

Таранущенко С. До питання про ранні акварельні портрети роботи Тараса Шевченка / С. Таранущенко // Ювілейний збірник на пошану академіка М. С. Грушевського. – К., 1928. – С. 98–102.

[Новицький О.] [Коментар до малюнків Т. Г. Шевченка] / [О. Новицький] // Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів. – Т. 8: [Малярські твори Тараса Шевченка / Упорядкув. та комент. О. Новицького]; ВУАН, Комісія для видавання пам'яток новітнього укр. письменства. – [К.] : Держ. вид-во України, [1932]. – С. 23. – № 193.

Бурачек М. Галерея малярських творів у Харкові / М. Бурачек // Літературна газета. – 1933. – 15 квітня.

Каталог малярської творчості Т. Г. Шевченка, експонованої в Галереї. – Харків : Мистецтво, 1934. – С. 14.

Беновицький М. В залах галереї / М. Беновицький // Чорноморська Комуна. – Одеса, 1939. – 2 лютого.

Болясний І. Л. Шевченко-художник / І. Л. Болясний // Великий поет-революціонер : науково-літературний збірник Одеського державного університету, присвячений 125-річчю з дня народження Т. Г. Шевченка. 1814–1839 / Редкол.: М. О. Савчук (відп. ред.) та ін. – Одеса : Одеський держ. ун-т, 1939. – С. 221.

Вокруг наследства Т. Г. Шевченко // Тарас Шевченко в Н. Новгороде. – Горький, 1939. – С. 133–153.

Владич Л. Два невідомих портрети роботи Т. Г. Шевченка // Образотворче мистецтво. – 1940. – № 2. – С. 25.

Затенацький Я. Дворец великого Кобзаря / Я. Затенацький // Сталинское племя. – 1941. – 8 квітня.

Республіканська ювілейна Шевченківська виставка у Києві : каталог-путівник. – К., 1941. – С. 22.

Затенацький Я. П. Шевченко і російське мистецтво / Я. П. Затенацький // Вісник АН УРСР. – 1947. – № 5. – С. 12–25.

Лесь Л. Невідомий портрет Є. П. Гребінки / Л. Лесь // Радянське мистецтво. – 1949. – 13 червня.

Виставка изобразительного искусства Украинской ССР: Живопись, скульптура, графика : каталог. – К. : Мистецтво, 1951. – С. 105.

Кирилюк Є. П. Поет і художник життєвої правди / Є. П. Кирилюк // Літературна газета. – 1951. – 8 березня.

Чепурний М. Т. Г. Шевченко – геніальний художник / М. Чепурний // Вільна Україна. – 1952. – 16 березня.

Шевченко-художник : альбом вибраних творів / Упор: В. І. Касіян, М. Г. Дерегус, О. С. Пашенко, М. І. Мацапура. – К. : Держ. видав. худ. літератури, 1954. – С. 9–10.

Белогуб И. Т. Г. Шевченко-художник / И. Белогуб // Ворошиловградская правда. – 1956. – 6 мая.

Пульгук І. Є. П. Гребінка / І. Пульгук // Зоря Полтавщини. – 1958. – 14 грудня.

Анісов В., Середа Є. Літопис життя і творчості Т. Г. Шевченка / В. Анісов, Є. Середа. – К. : Держлітвидав України, 1959. – С. 23.

Кирилюк Є. П. Т. Г. Шевченко: Життя і творчість / Є. П. Кирилюк. – К. : Держ. вид-во «Художня література», 1959. – С. 24, 39.

Романченко О. Т. Г. Шевченко-художник / О. Романченко // Червоний прапор. – 1960. – 29 листопада.

Будник М. Безсмертна спадщина / М. Будник // Радянська культура. – 1961. – 16 липня.

Касіян В., Турченко Ю. Українська дожовтнева реалістична графіка / В. Касіян, Ю. Турченко; АН УРСР, Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії. – К. : Вид-во АН УРСР, 1961. – С. 58.

Каталог виставки художественных произведений, посвященной столетию со дня смерти Т. Г. Шевченко. – Алма-Ата, 1961. – С. 32.

Київський Державний музей Т. Г. Шевченка : путівник. – К. : Вид. АН УРСР, 1961. – С. 19.

Кривошесв В., Марченко В. Академік гравюри [Т. Шевченко] / В. Кривошесв, В. Марченко // Ленінська правда. – 1961. – 12 травня.

Мацапура М. І. Портрет В. А. Жуковського пензля Т. Г. Шевченка / М. І. Мацапура // Вітчизна. – 1961. – № 5 – С. 178–179.

Судак В. О. Малярська спадщина Т. Г. Шевченка доакадемічного періоду / В. О. Судак // Питання шевченкознавства. Вип. 2. – К. : АН УРСР, 1961. – С. 110–111.

Листи до Т. Г. Шевченка. 1840–1861. – К. : Вид-во АН УРСР, 1962. – С. 332.

Державний музей Т. Г. Шевченка : путівник / Під ред. К. П. Дорошенко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1963. – С. 18.

Говдя П. Великий сын украинского народа / П. Говдя // Искусство. – 1964. – № 3. – С. 7.

Жур П. В. Шевченковский Петербург / П. В. Жур. – Ленинград : Лениздат, 1964. – С. 48.

Іваньо І. Великий художник / І. Іваньо // Вітчизна. – 1964. – № 5. – С. 156.

Каталог юбилейной выставки, посвященной 150-летию со дня рождения Т. Г. Шевченко. – К. : Мистецтво, 1964. – С. 5.

Кирилюк Є. П., Шабліовський Є. С., Шубравський В. Є. Т. Г. Шевченко: біографія / Є. П. Кирилюк, Є. С. Шабліовський, В. Є. Шубравський; АН УРСР, Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка. – К. : Наукова думка, 1964. – С. 38.

Т. Г. Шевченко. Живопис [авт. тексту та упоряд. М. І. Мацапура]. – К. : Мистецтво, 1964. – С. 8.

Владич Л. В. До питання про художню освіту Шевченка в доакадемічний період / Л. В. Владич // Збірник праць ювілейної тринадцятої наукової шевченківської конференції. – К. : Наукова думка, 1965. – С. 142–146.

Дорошенко К. Слово про великого Кобзаря / К. Дорошенко. – К. : Молодь, 1965. – С. 135.

Затенацький Я. Українське мистецтво першої половини ХІХ ст. / Я. Затенацький. – К. : Мистецтво, 1965. – С. 50–51.

Стеценко Л. Таємниці розгадано: Оповідання літературознавця / Л. Стеценко. – К. : Дніпро, 1966. – С. 15–48.

Анісов В. Ф., Середа Є. О. Від підмайстра до академіка. Нарис про Шевченка-художника / В. Ф. Анісов, Є. О. Середа. – К. : Мистецтво, 1967. – С. 11.

Басюк В. Хто ж має рацію? / В. Басюк // Друг читача. – К., 1968. – 5 березня.

Бутник-Сіверський Б. Безперечно – портрет Євгена Гребінки! / Б. Бутник-Сіверський // Радянське літературознавство. – 1968. – № 10. – С. 69–77.

Кирилюк Є. П. Тарас Шевченко / Є. П. Кирилюк // Історія української літератури : у 8 т. / Ред. кол.: Є. П. Кирилюк (голова) та ін. - К. : Наукова думка, 1968. – Т. 3. Література 40–60-х років XIX ст. – С. 114.

Мисюра Ф. З любов'ю до народу / Ф. Мисюра // Вечірній Київ. – 1968. – 14 грудня.

Історія українського мистецтва : в 6 т. / Головна ред. кол.: М. П. Бажан (голова) та ін. – К. : АН УРСР, Головна ред. УРЕ, 1969. – Т. 4, кн. 1. Мистецтво кінця XVIII – першої половини XIX століття. – С. 149–152.

Касіян В. Мистецька спадщина Шевченка і нове в її дослідженні / В. Касіян // Касіян В. Про мистецтво. Вибрані статті. – К. : Мистецтво, 1970. – С. 254.

Затенацький Я. Чи зберігся оригінал? / Я. Затенацький // Культура і життя. – 1972. – 10 серпня.

Анісов В. Ф., Серeda Є. О. Літопис життя і творчості Т. Г. Шевченка / В. Ф. Анісов, Є. О. Серeda. – К. : Дніпро, 1976. – С. 19.

Гаско М. Портрет Одоевського / М. Гаско // Літературна Україна. – 1976. – 25 травня.

Шевченківський словник : у 2 т / АН УРСР, Ін-т літ-ри ім. Т. Г. Шевченка / Ред. кол.: Є. П. Кирилюк та ін. – К. : Головна ред. УРЕ. – Т. 1. – 1976. – С. 400, 169; Т. 2. – 1977. – С. 136.

Паламарчук Г. П. Про деякі нові атрибуції та датування малярських творів Т. Г. Шевченка / Г. П. Паламарчук // Питання шевченкознавства. Вип. 5. – К. : АН УРСР, 1978. – С. 74–76.

Гаско М. Шевченків Глінка / М. Гаско // Культура і життя. – 1979. – 2 вересня.

Кирилюк Є. П. Тарас Шевченко: Життя і творчість / Є. П. Кирилюк. – К. : Дніпро, 1979. – С. 46.

Гаско М. Е. У колі Шевченкових та Гоголевих друзів: етюди пошуків і знахідок / М. Е. Гаско. – К. : Радянський письменник, 1980. – С. 215–218.

Гаско М. Про деякі «методи» наукових суперечок / М. Гаско // Радянське літературознавство. – 1981. – № 12. – С. 71–72.

Єненко Ю. Автор знаменитого словника / Ю. Єненко // Радянська Україна. – 1981. – 22 листопада.

Смілянська В. Полемізувати аргументовано / В. Смілянська // Радянське літературознавство. – 1981. – № 12. – С. 74.

Степовик Д. В. Українське мистецтво першої половини XIX століття: нариси з історії українського мистецтва / Д. В. Степовик. – К. : Мистецтво, 1982. – С. 130.

Жаборюк А. А. Мистецтво живопису і графіки на Україні в першій половині і середині XIX століття / А. А. Жаборюк. – К.; Одеса : Вища школа, 1983. – С. 72.

Рубан В. Український портретний живопис першої половини XIX століття / В. Рубан. – К. : Наукова думка, 1984. – С. 298.

Кузьменко А. Розкриваючи таємниці портретів невідомих / А. Кузьменко // Образотворче мистецтво. – 1989. – № 1. – С. 15–16.

Національний музей Тараса Шевченка : [альбом] / Упоряд.: Т. Андрущенко, С. Гальченко. – К. : Мистецтво, 2002. – С. 198. – № 8.

Оливо Г. Проблеми сучасного вивчення творчості Тараса Шевченка у школі / Г. Оливо // Т. Г. Шевченко і світова культура: Всеукраїнська науково-методична конференція. Матеріали конференції 26-28 лютого 2004 року, м. Сімферополь. – К. : Грамота, 2004. – С. 111.

Ротач П. Полтавська Шевченкіана: Спроба обласної (крайової) Шевченківської енциклопедії : у 2 кн. / П. Ротач. – Полтава : Дивосвіт, 2005. – Кн. 1. – С. 180–181.

Шевченко Т. Повне зібрання творів : у 12 т. / Т. Шевченко; голова ред. кол. М. Г. Жулинський; НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. – К. : Наукова думка, 2005. – Т. 7. Мистецька спадщина. Живопис і графіка. 1830–1843. – С. 364–366. – № 12.

Шевченківська енциклопедія : в 6 т. / НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка; редкол.: М. Г. Жулинський (гол.) [та ін.]. – К., 2012. – Т. 2: Г–З. – С. 580, 582, 605.

Тарас Шевченко. Мистецька спадщина / Переднє сл. Д. Стуса, Т. Чуйко; наук. комент. та упоряд. Ю. Шиленко [та ін.]. – К. : Мистецтво, 2013. – С. 49, 262, 263. – № 4.

Шевченко-художник. Бібліографічний покажчик (1839–2012) : у 2 т. / Упоряд.: Н. І. Орлова, Л. І. Буряк, Б. А. Короленко. – Т. 1. – К. : ДП НВЦ «Пріоритети», 2013. – 434 с.

Тарас Шевченко: І слово вічнеє, і образ невідцвітний... / Вст. сл.: Д. В. Стус; Упоряд.: К. В. Барановська, І. І. Кізема, Т. П. Чуйко, Ю. А. Шиленко. – К. : «Символ-Т», 2014. – С. 16.